

Verslag bijeenkomst Klankbordgroep Raadsleden Regio Alkmaar
Dinsdag 19 februari 2013, 19.30-22.15 uur

Aanwezig:

Dhr. Waterman, Groenlinks, Castricum
Mevrouw El Ouni, D66, Castricum
Dhr. Bergmans, Heiloo 2000, Heiloo*
Dhr. Van Halem, D66-Groenlinks, Heiloo*
Dhr. Schiering, Gemeentebelangen BES, Bergen
Dhr. Snijder, D66, Bergen*
Dhr. Van Etten, PvdA, Graft-De Rijk*
Dhr. Van Campen, CDA, Graft-De Rijk*
Dhr. Verbruggen, PvdA, Alkmaar*
Dhr. Harren, VVD, Heerhugowaard
Dhr. Jongenelen, Burgerbelang, Heerhugowaard

* reactie op concept verslag ontvangen.

NB: De gemeenten Schermer en Langedijk waren afwezig. De raadsleden uit deze gemeenten die zich hadden aangemeld waren verhinderd in verband met de schoolvakantie.

Verder aanwezig:

Mevrouw H. Tjalma, VNG, Slim samenwerken
Dhr. H. Romeijn, Burgemeester Heiloo
Dhr. W. Bierman, Gemeentesecretaris, Bergen
Mevrouw A. Verburg, secretaris Regionale Samenwerking

1. Welkom door Hans Romeijn

Welkom aan iedereen, fijn dat u er allemaal bent. De planning voor deze avond in de schoolvakantie was een probleem voor enkelen. Ik heb daar ook een brief over gehad van de burgemeester en de griffier van Langedijk. Zij schrijven ongelukkig te zijn met de organisatie van de avond in deze week. We hebben ervoor gekozen deze avond toch door te laten gaan, omdat volgende week de raadsvergaderingen weer starten en het moeilijk blijft om een avond te vinden die iedereen schikt.

Nogmaals fijn dat u er bent. U bent hier niet als vertegenwoordiger van de gemeenteraad van A, B of C of als vertegenwoordiger van partij X, Y, Z, maar als raadslid individueel, waar wij graag mee in gesprek gaan om te horen wat er nodig is om alle 8 de gemeenteraden te kunnen laten aansluiten bij de regionale samenwerking. We willen dat gesprek open aangaan en van u horen hoe we verder kunnen komen in dit proces.

We doen een kort voorstelrondje en dan blikken we kort terug op het proces tot nu toe. Dat proces is niet goed verlopen, maar we willen graag verder komen met elkaar en dat lukt ons nu niet goed. Annemieke zal met u terug kijken en daarna de avond verder vormgeven. De aanwezigen stellen zich voor.

2. Korte Inleiding door Annemieke Verburg

(Zie ook: dia 2 en 3 uit de Presentatie).

Ook namens mij van harte welkom op deze avond. Ik stel voor dat we, zoals Hans al aangaf kort terug blikken op het proces tot nu toe en dan een eerste ronde doen voor het inventariseren van verwachtingen, vragen en opmerkingen die er bij u leven, zodat Hester die in haar presentatie mee kan nemen.

Vanaf het opheffen van het Samenwerkingsverband Noord Kennermerland, zijn 4 Portefeuillehoudersoverleggen Noord Kennermerland (PONK) door gegaan. Met deze 4 PONKen zou de regionale samenwerking afdoende kunnen worden georganiseerd. In 2009 moesten de gebiedsdocumenten worden geactualiseerd (o.a. het Meerjaren Investeringsprogramma Ruimte en Transport (MIRT)). Toen bleek dat de PONKen onvoldoende slagvaardig waren om aan deze opgave te voldoen. Er werd een intentieverklaring ondertekend door de 8 colleges om de samenwerking te intensiveren.

Die verklaring is door Wagenaar Hoes in een traject verwerkt tot een Position Paper voor Regio Alkmaar. We zitten dan in begin 2010, rondom de gemeenteraadverkiezingen. Dit Position Paper is niet door alle raden vastgesteld, sommige raden hebben er zelfs geen kennis van genomen. Een slechte start. In 2011 proberen we die start te repareren door een strategische agenda en een bestuursconvenant door alle raden te laten vaststellen en we nemen daarin de uitgangspunten van het Position Paper mee: regiegroep, secretaris, PORA's, focuspunten. Vier raden stemmen in met beide stukken, vier raden beraden zich nader op regionale samenwerking en hoe hun raden daarmee om willen gaan en bij betrokken willen worden. In 2012 kiest de regiegroep ervoor zichzelf op te heffen en door te gaan met een klein coördinatieteam en regiotafels. In december van 2012 komen de acht burgemeesters en acht gemeentesecretarissen bij elkaar en zij willen bespreken hoe ervoor gezorgd kan worden dat alle acht de gemeenteraden zich betrokken weten bij de regionale samenwerking. Het idee voor deze klankbordgroep is daar geboren. We zitten vanavond bij elkaar om deze vraag te beantwoorden "Wat is nodig om alle raden, naar hun tevredenheid te laten aansluiten bij de regionale samenwerking? "

3. Eerste ronde: vragen/opmerkingen:

- Wat is te leren uit het traject tot nu toe? Wij zijn het luisterend oor van de samenleving en we missen de vijf basisregels voor Slim Samenwerken¹ in het stuk wat nu voor ligt.
- De helft van de gemeenten zijn "over de streep", maar wat zijn de belemmeringen die de anderen ervaren. Dat willen we graag vanavond horen. Wil iedereen wel samenwerken en wat houdt men dan tegen om ja te zeggen tegen deze twee documenten?
- Lees de stukken over de fusie. Het lijkt wel of men bang is voor samenwerken. De vraag is dus "waar is men bang voor". Als we daar antwoord op krijgen kunnen we misschien een stap maken.
- De wereld verandert snel. Samenwerken is belangrijk en we moeten het belang benadrukken van een goede samenwerking met alle gemeenten.
- Als je het proces tot nu toe goed bekijkt kan geconcludeerd worden dat de raden niet goed betrokken zijn bij het proces en de samenwerking. In diverse kadernota's staat dat er ruimte moet zijn voor samenwerking met andere gemeenten dan deze acht. Er is ook een vraag over de status van deze klankbordgroep, kunnen we daar nog antwoord op krijgen? Er moet geen extra bestuurslaag worden gecreëerd.
- Kijkend naar het proces is de vraag gesteld met wie kunnen we op welk moment het beste het resultaat bereiken. Maar er moet ook gekeken worden naar het gevoel: vertrouwen en respect. Gebruik de kennis van elkaar en gun elkaar wat. Wat voor "regio"gevoel hebben we met elkaar.
- We moeten wel met elkaar samenwerken: niemand kan de komende opgave alleen aan. De vraag aan de raden die nee hebben gezegd is zijn er belemmeringen op het inhoudelijke of procedurele stuk?
- De raden moeten meer richtinggevend zijn in het proces. Er is vooralsnog de voorkeur uitgesproken voor samenwerking die op uitvoering gericht is en niet zozeer voor samenwerking op beleid en strategie.

Deze opmerkingen en vragen hebben we nu gehoord. We komen terug op de vraag over de status van deze klankbordgroep en dan gaan we door met de presentatie van Hester, waarin deze elementen terug komen.

De status van de klankbordgroep moet goed helder zijn en het is dus goed om daar nog even bij stil te staan. Iedereen die hier vanavond zit, zit hier namens zichzelf en niet als vertegenwoordiger van de gemeenteraad waar hij/zij deel vanuit maakt. We willen graag horen hoe u erover denken en hoe we een stapje verder kunnen komen in het proces.

¹ Slim Samenwerken heeft een publicatie uitgegeven: "Grip op samenwerken"

http://www.vng.nl/files/vng/publicaties/2012/grip_op_samenwerking_20121023.pdf

4. Inhoudelijke presentatie door Hester Tjalma

Zie de presentatie die hierbij gaat. Hester geeft daarbij veel voorbeelden van ervaringen van andere gemeenten en samenwerkingsverbanden in het land.

Vooraf dia 11 over het besluitvormingstraject roept veel reactie op. De raden moeten eigenlijk al betrokken worden na het overleg tussen wethouder en ambtenaar, zo ver mogelijk vooraf in het proces. De raadsleden moeten ook de mogelijkheid hebben (door over de juiste informatie te beschikken) om hun wethouder zaken mee te geven richting PORA of hem te kunnen vragen wat daar besproken is aangaande een bepaald onderwerp. Hester benadrukt ook het belang van contact met collega raadsleden. Dat helpt om zaken regionaal voor het voetlicht te brengen. Je bent niet machteloos als raadslid. In de discussie wordt ook benadrukt dat wanneer de wethouder zaken opiniërend met de raad bespreekt, hij wel armslag moet houden richting zijn 7 collega's: "Je moet hem niet te strak in het pak naaien".

Na de presentatie van Hester die veel helderheid heeft gegeven, wisselen we in de discussie die volgt geregeld tussen de presentatie van Hester en Annemieke (dia 4, 5 en 6). We hebben het over de drie kader stellende basisvragen die voorafgaand aan iedere samenwerking moeten worden gesteld aan en moeten beantwoord worden door de gemeenteraad. Deze vragen vormen de basis, de fundering voor "het huis" van de regionale samenwerking.

1. Wat is het doel van de samenwerking?
2. Met wie kunnen we dat doel het beste bereiken?
3. Welke vorm is het meest effectief om het doel te bereiken?

5. Tweede ronde: discussie

- De vier raden die nog geen ja hebben gezegd moeten dit verhaal horen en antwoord geven op deze drie vragen. Later wordt duidelijk dat alle raden deze drie vragen moeten krijgen voorgelegd: samen een stapje achteruit, om gezamenlijk met 8 de stap vooruit te kunnen maken.
- Het gaat om de afweging tussen het lokale en gemeenschappelijke belang.
- Er worden mooie beeldspraken neergelegd over "Willen dansen met het mooiste meisje van de klas", over de 8 heipalen onder de bodemplaat waar het huis op gebouwd wordt en over opnieuw funderen terwijl het huis al staat.
- Het gevoel/ de meerwaarde moet worden toegevoegd aan de plaatjes: het gaat om meer dan de doelstelling "de regio versterken".
- Respect en vertrouwen, daar gaat het om en het is fijn om te horen dat er regio's in het land bestaan waar afspraken worden gemaakt over waar de grote bedrijven zich vestigen binnen een regio².
- De raden kunnen we acht keer apart bezoeken met dit verhaal, en dat doen we graag, maar is het ook een optie om hiermee aan de slag te gaan op de Regiodag 17 april aanstaande: zeker! Hester houdt haar agenda die dag vrij!
- We spreken over de verschillende vormen van regionale samenwerking, bedrijfsvoering, beleidsvoorbereiding en strategisch.
- Er is minder discussie over de samenwerking die op uitvoering is gericht. De strategische samenwerking staat wel ter discussie omdat de lange termijn doelen, de visie onduidelijk is. Waarom willen we samenwerken, wat voegt het toe.
- Samenwerking in andere samenstelling moet voor iedereen open zijn en blijven. Alkmaar, Hoorn en Den Helder werken ook samen los van "de acht" en diverse andere voorbeelden worden genoemd. Andere samenstelling van samenwerking hoeft de strategische samenwerking met "de acht" niet in de weg te staan.
- Belangrijk is dat de raden de wil om samen te werken uit spreken. Durven kiezen met je hart en dan de procedures en de inhoud bespreken.

² Het betreft hier de verwijzing naar de regionale samenwerking Holland Rijnland met o.a gemeente Leiden, Alphen aan de Rijn en Katwijk. www.hollandrijnland.net

- Samenwerking op bedrijfsvoering kan als een voorsortering worden beschouwd en van doorslaggevende betekenis zijn bij opgelegde samenvoeging en herindeling.
 - Successen van de samenwerking (ook op bedrijfsvoering) moeten meer worden benoemd.
6. Hoe verder: afspraken
- We ronden af en Hans Romeijn maakt na een korte samenvatting van de avond een aantal van de afspraken concreet:
- a. Deze week komt het verslag van deze avond en de presentaties naar de aanwezigen.
 - b. De opmerkingen van de aanwezigen worden verwerkt.
 - c. Dan worden het verslag en de presentaties verspreid, via de griffiers naar de raden en in cc. Naar de burgemeesters, gemeentesecretarissen.
 - d. De tweede avond wordt nog niet gepland op verzoek van de aanwezigen, die eerst de reacties in hun raden willen afwachten.

Hans Romeijn sluit de avond af om 22.15 uur.